

Työkaluja luomueläintuotannon valvontakäyntiin

Luomuvalvontapäivä 17.3.2016 Mikkelin yliopistokeskuksessa

Brita Suokas, projektisuunnittelija

Luomuvalvonta pakollisesta rutiinista vahvuudeksi luomueläintiloilla-hanke

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

Esityksen sisältö

- Diat 3-4
- Hanke-esittely
- Dia 5
- Luomueläintuotanto nyt
- Dia 6
- Uusittu tuotantoehdot
- Diat 7-9
- Muista rehuista!
- Diat 10-11
- Muista eläinten myynneistä
- Dia 12
- Lomakevihjeitä
- Dia 13
- Eläintenhoitosuunnitelma
- Diat 14-17
- Luomuvalvonnan hyötyjä

Luomuvalvonta pakollisesta rutiinista vahvuudeksi luomueläintiloilla

1.1.2015 – 31.12.2016

Kuva Brita Suokas

Hankkeen toteuttavat yhdessä

- Helsingin yliopisto Ruralia-instituutti
- Valtakunnallinen Luomuliitto
- Alueelliset ProAgriat, Etelä-Pohjanmaa, Pohjois-Karjala, Länsi-Suomi, Pohjois-Savo
- Lisätietoja, aineistoja ja lomakkeita

<http://luomu.fi/tietopankki/luomuvalvonta-elaintiloilla/>

Tuotantosääntöjen noudattaminen varmistetaan joka vuosi tarkastuksella

- Luomukotieläintuotannossa 899 toimijaa, joista 61 mehiläistarhaajia (v.2015)
- Noin 3 % suomalaisesta eläintuotannosta Lisääntyy jatkuvasti. Uusia 94+5 mehiläiset

Suomalaisen Luomuliiton
tunnus

Kansainvälinen biodynaamisen
tuotannon tunnus

Koko EU alueella
käytettävä yhteinen
tunnus

Eläintuotannon tuotantoehdot 2016

- Kotieläinten tuotteet voi myydä elintarvikkeeksi ja eläimet jalostuseläimiksi
- Vuodat ja villat eivät ole luomutuotteita
- yksityiskohtaiset luomuehdot naudat, hevoset, siat, lampaat, vuohet ja siipikarja (kanat, helmikanat, ankat, kalkkunat ja hanhet)

Uusimmassa Eviran julkaisussa Luomutuotanto 2, Eläintuotannon ehdot on kannessa vuohia.

2016 valvonnassa painopisteenä

- Luomutilojen välinen rehukauppa
- Muistettava aina ostorehuista ja toisen pellolta itselle varastoon korjatuista, myös laidunnetuista alueista
 - Ajantasainen viljelijätilan asiakirjaselvitys eli luomutodistus
 - Ja eräkohtaisesti
 - Vaatimuksenmukaisuusvakuutus tai Viljapassi

Varmista teollisten rehujen ja rehunsäilöntäaineiden sopivuus

- Ei enää luomussa sallitut rehulistoja
- Osta vain tuotteita, joissa vakuutus ”*Voidaan käyttää luonnonmukaisessa tuotannossa asetuksen (EY) N:o 834/2007 ja (EY) N:o 889/2008 mukaisesti*”
 - Rehun etikettitieto talteen
 - Valmistajan nettisivuilta tieto esille ja talteen
 - Erillinen kirjallinen varmistus valmistajalta

Nupoutus ja sarvien poisto vaatii luvan ELY-keskuksesta

- Tuotantoehdot: naudon, lampaan ja vuohen sarvien poistaminen kirurgisin toimenpitein sekä naudon sarven aiheen tuhoaminen alle neljä viikon ikäiseltä eläimeltä
- **Eläintuotanto 9b**, Lupa nro 14, Eläimille suoritettavat toimenpiteet
- ELY-keskus voi sallia sarvien poiston ja nupoutuksen turvallisuussyistä tai tapauskohtaisesti, jos toimenpiteen tavoitteena on parantaa eläinten terveyttä, hyvinvointia tai hygieniaa
- <http://www.evira.fi/portal/fi/tietoa+evirasta/lomakkeet+ja+ohjeet/luomu/lupahakemukset/>

Vaatimuksenmukaisuusvakuutus 1/2

- Tärkeää aina merkitä oman alueen valvontatunnus
 - esim. FI-EKO-107, Etelä-Savo
- Varmista, että eläimen siirtymävaihe on ohitettu
- Hankesivulle tulossa laskuri $\frac{3}{4}$ elämästä laskemiseen
- Jos siirtymävaihe on kesken, eläin on myytäessä tavanomainen

- Eläimen myynti teuraaksi
 - teurastamoilla on omia pohjia, joita voi käyttää
 - yksilöinti syntymätunnuksella

Vaatimuksenmukaisuusvakuutus 2/2

- Eläimen myynti eloon
- Jos siirtymävaihe on kesken, eläin on myytäessä tavanomainen
- Tärkeää merkitä aikajakso, jonka eläin on jo ollut luomuhoidossa myyjällä
- yksilöinti syntymätunnuksella

- Kannattaa kerrata tuotantoehdoista tavanomaisten eläinten ostosäännöt ennen kuin itse ostaa sv/tavanomaisia eläimiä

Hankesivuilta löytyviä lomakkeita

- **Lääkekirjanpito**

- Avuksi erityisesti silloin, kun eläimille ei ole muuta tapaa kirjata lääkityksiä kuten esim. yksilöllinen eläinkortti /siemennyskortti, Sikava/ Naseva muistiinpanot
- Tärkeä saada selville eläimen eliniän aikana, tai 12 edellisen kuukauden aikana kertyneet rajoitettujen lääkkeiden hoitokerrat

- **Varastokirjanpito**

- Käytännössä osoittautunut selkeimmäksi, että kirjataan yhtä tuotetta yhdelle lomakkeelle
- Tärkeää, että kaikille tapahtumille on tallessa dokumentti, mistä tuotantopanoksen hankinta voidaan todentaa (esim. lohkokorttien muistiinpanot, viljapassi, ostolasku)

Eläintenhoitosuunnitelma

- Luomueläintuotannon eläintenhoitosuunnitelma on laaja ja tärkeä dokumentti
= Oman tilan luomutuotantoehdot
- Velvollisuus päivittää, kun toiminnassa on tapahtunut muutoksia
- Kannattaa käyttää asiantuntija-apua
- Neuvo 2020-palveluna päivitys keväällä 2016
- tuottaja maksaa alv:n eli 15 e/työtunti ja 0,1 e/kilometri
- Muistilista Eläintuotannon ehdot 2016, s. 38-39 Liite 4

Hankkeessa haastateltiin valvontaketjussa toimivia henkilöitä

Kuva Brita Suokas

Nykytilannekartoitus kesällä 2015

- Mitä tarvitaan, jotta luomuvalvonnassa mukana olo ja valvontatyö sujuisivat mahdollisimman vaivattomasti
- Tuottaako valvonnassa mukanaolo hyötyä tilan toimintaan, millaista?
- Vastaajat
- Luomukotieläintuottajat 47, kaikki ELY-alueet
- kaikki tuotantosuunnat, 1/3 suoramyyntiä, puolet tiloista toimi yhteistyössä kasvitilan kanssa
- ELY-keskusten luomuvalvonta-asiantuntijat 9 hlöä

Luomukotieläintuottajien vastaukset hyödyistä

Tarkastajan kanssa keskustelu antaa tietoa tuotantoehtojen muutoksista ja saa ohjeita muistiinpanovaatimusten ym. toteuttamiseen	14
Luomustatuksen varmistaminen ja luomutuen saaminen on tärkeä tilan taloudelle	8
Hyötyä tilan tuotantotavan ja talouden kehittämiseen, jatkuva seuranta on hyödyksi	7
Kuluttajat arvostavat tuotteita eettisen laadun ja turvallisuuden vuoksi, luomuun siirtymisen myötä suhde kuluttajiin kehittynyt ja parantunut	7
Luomutuotteena myyminen ja tuotteen lisähinta tärkeää tilan taloudelle	5

ELY:jen valvonta-asiantuntijat hyödyistä

- Myynti luomutuotteena eteenpäin
- Tilojen välinen yhteistyö lisääntyy, mikä tuottaa kaikille etua
- Työmotivaatio lisääntyy, syntyy ammattitilpeyttä
- Tuotanto aikaansa hyötyä ympäristölle ja eläinten hyvinvointi parantuu
- Vähemmän torjunta-aineita ja antibioottijäämiä ravintoon

Kiitos mielenkiinnosta. Ota yhteyttä!

brita.suokas@helsinki.fi ja 050 318 0252

Kuva EU luomutiedotus